

Dış Ticaret Dengesi - Ekim 2014

İktisadi Araştırmalar Bölümü

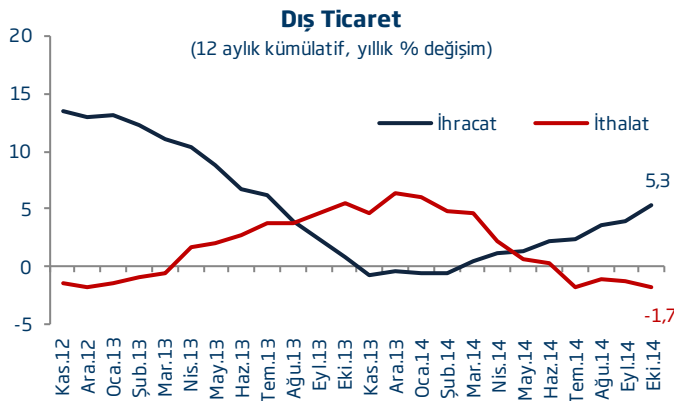
TÜRKİYE İŞ BANKASI

Ekim ayında ihracat %7,3 arttı, ithalat %1,5 azaldı.

Ekim ayı dış ticaret verileri, Türkiye ekonomisindeki dengeleme sürecinin devam ettiğine işaret etmektedir. Türkiye'nin başlıca ihracat pazarlarında devam eden sorunlara rağmen, Ekim ayında ihracatın bir önceki yılın aynı ayına göre %7,3 arttığı görülmektedir. Böylece, yılın ilk on ayı itibarıyla 2013 yılının aynı dönemine kıyasla ihracat artışı %5,6 olmuştur.

İhracattaki artışa karşılık, iç talepte beklenen canlanmanın henüz gerçekleşmemesine ve petrol fiyatlarındaki düşüşe bağlı olarak ithalat Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %1,5 azalmıştır. Yılın ilk on aylık döneminde ithalattaki azalma ise %3,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Böylece, yılın ilk on ayında dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %18,2 azalırken, ihracatın ithalatı karşılama oranı %60,1'den %66'ya yükselmiştir.

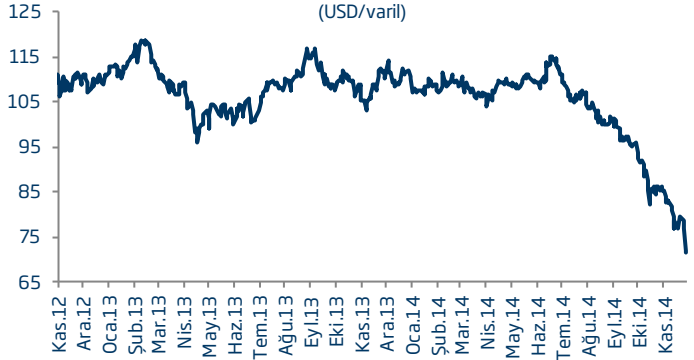
İhracatta ilk sırada otomotiv yer almaya devam ediyor.

En fazla ihracat yapılan sektörler bakımında, yılın ilk on ayı itibarıyla 15,1 milyar USD'ye ulaşan motorlu kara taşıtları ihracatının ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bu sektörü kazanlar ve makineler takip ederken, örme giyim eşyası üçüncü sırada yer almıştır. Demir çelik ihracatı ise bu dönemde gerilemiştir.

Petrol fiyatlarındaki düşüşün ithalatı azaltması bekleniyor.

Türkiye'nin ithalatının yaklaşık dörtte birini oluşturan mineral yakıtlar ve yağlar ithalatı Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %3,8 oranında gerilemiştir. Yılın ilk on ayı itibarıyla ise, söz konusu fasıldaki ithalatın geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yatay seyrettiği görülmektedir. Global piyasalarda petrol fiyatlarındaki düşüşün son dönemde hızlanmasına bağlı olarak önümüzdeki aylarda da mineral yakıtlar ve yağlar ithalatı faturasının azalmaya devam edeceği tahmin edilmektedir.

Petrol Fiyatları (USD/varil)

2014 yılı boyunca dış ticaret dengesindeki daralmaya katkı veren altın ithalatındaki azalmanın Ekim ayında da devam ettiği gözlenmektedir. 2014 yılının ilk 10 ayı itibarıyla altın ithalatının büyük çoğunluğunu oluşturduğu kıymetli metaller faslında ithalat geçtiğimiz yılın aynı dönemindeki 13,8 milyar USD seviyesinden 5,3 milyar USD'ye gerilemiştir. Böylece, ilgili fasıldaki ithalatın azalması yılın ilk on ayında dış ticaret açığındaki 15,1 milyar USD'lik gerilemeye 8,4 milyar USD'lik katkı sağlamıştır.

Türkiye'nin Irak ve Rusya'ya ihracatındaki daralma devam ediyor.

2013 yılı itibarıyla Türkiye'nin sırasıyla en büyük ikinci ve dördüncü ihracat pazarı olan Irak ve Rusya'ya yapılan ihracat bu ülkelerde devam eden problemlere bağlı olarak Ekim ayında da belirgin şekilde azalmıştır. Ekim ayında Türkiye'nin Irak'a ihracatı bir önceki yılın aynı ayına göre %18,2, Rusya'ya ihracatı da %20,3 azalmıştır. Yılın ilk on aylık döneminde geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla Irak ve Rusya'ya yapılan ihracattaki azalış sırasıyla %7 ve %12,9 olmuştur. 2014 yılının ilk 10 ayı itibarıyla Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı ülkeler sıralamasında Irak halen ikinci sıradaki yerini korurken, Rusya dördüncü sıradan yedinciliğe gerilemiştir. Her iki ülkede devam eden problemlerin kısa vadede çözüme kavuşturulması olasılığının düşük olduğu dikkate alındığında, bu ülkelere yönelik ihracatın eski seviyelerine ulaşmasının zaman alacağı tahmin edilmektedir.

Avrupa Birliği'ne yapılan ihracat yılın ilk 10 ayında %11,7 arttı.

Avrupa Birliği ekonomilerindeki toparlanmanın istenilen düzeyde olmamasına ve talep koşullarının zayıf seyrine rağmen Ekim ayında Türkiye'nin bölgeye yaptığı ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %8,1 oranında artmıştır. Yılın ilk on ayındaki artış ise %11,7 olmuştur. Böylece bu dönemde, Avrupa Birliği'nin Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki payı 2013 yılının ilk on ayındaki %41,4 seviyesinden 2014 yılının ilk on ayında %43,8'e

Dış Ticaret Dengesi	(milyar USD)					
	Ekim		Değişim (%)	Ocak-Ekim		Değişim (%)
	2013	2014		2013	2014	
İhracat	12,1	12,9	7,3	124,4	131,4	5,6
İthalat	19,5	19,2	-1,5	207,1	199,0	-3,9
Dış Ticaret Dengesi	-7,4	-6,3	-15,8	-82,7	-67,6	-18,2
Karşılama Oranı (%)	61,9	67,4	-	60,1	66,0	-

Kaynak: TÜİK

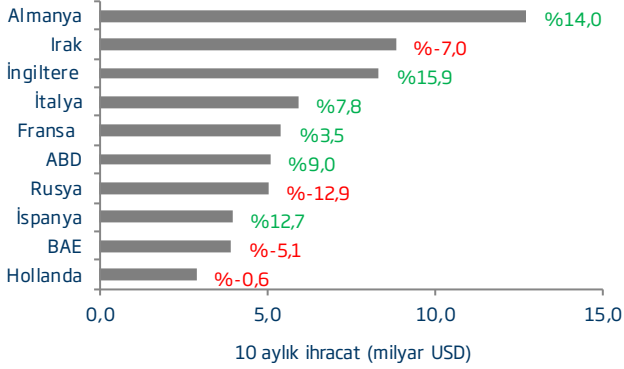
Dış Ticaret Dengesi - Ekim 2014

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE \$ BANKASI

ulaşmıştır. Ülkeler itibarıyla bakıldığında, bu dönemde Almanya'ya yapılan ihracatın %14, İngiltere'ye yapılan ihracatın %15,9 arttığı görülmektedir. Ayrıca, ABD'ye yapılan ihracatın da bu dönemde %9 oranında artması dikkat çekmektedir.

Türkiye'nin İhracatında İlk 10 Ülke

Not: % veriler geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre değişimi göstermektedir.

Beklentiler...

Dış ticaret verileri, Türkiye'nin önemli ihrac pazarları olan Rusya ve Irak'ta devam eden sorunlara rağmen Avrupa Birliği ve ABD'ye yapılan ihracattaki artışa bağlı olarak, toplam ihracat artışının büyük ölçüde korunduğuna işaret etmektedir.

TCMB'nin önceki aylarda gerçekleştirdiği faiz indirimlerinin gecikmeli etkileri paralelinde iç talepte gözlenebilecek canlanmanın ise önümüzdeki aylarda ithalatın artış eğilimine girmesine neden olabileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte, petrol fiyatlarında son dönemde kaydedilen düşüşün iç talepteki canlanmadan kaynaklanabilecek ithalat artışını dengeleyeceği tahmin edilmektedir. Nitekim, petrol fiyatları global ekonomik büyümeye ilişkin artan endişelerin etkisiyle Haziran ayından bu yana yaklaşık %35 düşmüştür. Son olarak, OPEC'in üretim kotasını değiştirmemesi de petrol fiyatlarındaki düşüşü hızlandırmıştır.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü

izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.